

חוק אשראי הוגן

לקוחות וידידים נכבדים,

ביום 26 ביולי 2017 התקבלה בקריאה שנייה ושלישית הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות (תיקון מס' 5), התשע"ז-2017 (להלן: "חוק אשראי הוגן" או "התיקון לחוק"). מדובר בתיקון מקיף ונרחב לחוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות, תשנ"ג-1993 (להלן: "חוק הלוואות חוץ בנקאיות"), אשר תחולתו עד לתיקון לחוק, הייתה מוגבלת להלוואות שניתנו ליחידים על ידי מלווים שאינם תאגידים בנקאיים או תאגידי עזר בנקאיים.

התיקון לחוק מהווה מקטע נוסף במסגרת המאמצים להגברת התחרות בשוק האשראי הישראלי ולהסדרת ענף האשראי החוץ מוסדי, ועיקרו עדכון מנגנון תקרת הריבית והרחבת תחולתו גם לתאגידים בנקאיים וקביעת חובות גילוי ואמצעי אכיפה חדשים, לצד הבטחת הגנה נאותה על הצרכנים בשוק האשראי.

במסגרת עדכון זה נבקש לסקור בפניכם את עיקרי התיקון לחוק:

- **שינוי שמו של חוק הלוואות חוץ בנקאיות:** שמו של חוק הלוואות חוץ בנקאיות ישונה לחוק אשראי הוגן.
- **הרחבת התחולה:** עד לתיקון לחוק, תאגידים בנקאיים ותאגידי עזר הוחרגו לחלוטין מתחולת החוק ולא נחשבו כ"מלווים" במסגרתו. עם כניסתו לתוקף של התיקון לחוק, כל מי שנותן הלוואה (למעט חריגים ספציפיים כגון מלווה יחיד שמלווה שלא על דרך עיסוק וחריגים נוספים שאולי יקבעו בעתיד), ובכלל זה העוסקים בהפעלת פלטפורמות P2P יכללו תחת הגדרת "מלווה". כמו כן, נקבע כי חוק אשראי הוגן ימשיך לחול בשלב זה ביחס ללווים שהינם יחידים המקבלים הלוואה, אך נוספה הוראה לפיה החוק יחול גם על תאגיד מסוג התאגידים שיקבע שר המשפטים. כמו-כן, נוספה הגדרה של המונח "הלוואה" אליו מתייחס החוק כך שהיא כוללת כל עסקת אשראי לרבות ניכיון שטרות (כמו גם, כפי שעולה מהחוק, ניכיון בעסקאות כרטיסי חיוב).
- **תקרת ריבית:** חוק אשראי הוגן קובע תקרות חדשות לעניין שיעור העלות המרבית של האשראי ולעניין שיעור ריבית הפיגורים המרבי.

העלות המרבית של האשראי תעמוד על ריבית בנק ישראל (או ריבית הליבור, במידה וההלוואה ניתנה במטבע חוץ) בתוספת 15% (וביחס להלוואות הניתנות על ידי תאגידים בנקאיים, גופים מוסדיים וגופים נוספים המפורטים בחוק אשראי הוגן לתקופות שאינן עולות על שלושה חודשים ואשר אין אפשרות להאריך או לחדשן - תוספת של 20%) ושיעור ריבית הפיגורים המרבי לשנה תהיה שיעור העלות המרבית של האשראי כשהוא מוכפל ב-1.2.

בנוסף, קובע התיקון לחוק "ריבית פלילית" שהיא ריבית בנק ישראל (או ריבית הליבור

מוזמנים לבקר אותנו:
www.fbclawyers.com

ולעקוב אחרינו:

במידה ומדובר בהלוואה הניתנת במטבע חוץ) בתוספת 30%. מי שילוה מעל תקרת הריבית הפלילית צפוי לעד שלוש שנות מאסר.

עם זאת, חוק אשראי הוגן מסייג את תחולת התקרות האמורות כך שלא יחולו, בין היתר, על הלוואות בסכום שעולה על 1,197,707 ש"ח (מתעדכן שנתיים על פי עליית המדד) ועל הלוואות באמצעות פלטפורמת P2P (וכן לא חל על הלוואות צמודות הכפופות לצו הריבית (קביעת שיעור הריבית המכסימלי), תש"ל-1970). כמו כן, נקבעה גם פרוצדורה לבחינה של השלכות החוק על ממוצע שיעור העלות הממשית של האשראי שניתן על ידי תאגידים בנקאיים ללווים כדי לוודא שחוק זה לא מביא לעלייה בממוצע שיעור העלות הממשית של האשראי ולתיקון תקרות הריבית בהתאם.

- **העמדה לפירעון מיידי**: שינוי בהוראות שנקבעו בחוק הלוואות חוץ בנקאיות לעניין העמדה לפירעון מיידי של הלוואה, ובכלל זה הארכת תקופת ההתראה בטרם העמדה לפירעון מיידי ל-21 ימי עסקים (בכפוף לחריג של נסיבות מיוחדות שבהן יש חשש ממשי שתקופת התראה כאמור תוביל לפגיעה ביכולת הגבייה של המלווה). יצוין, כי הוראה דומה קיימת בחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 ביחס לתאגידים בנקאיים ותאגידי עזר.
- **מגבלה לעניין גביית הוצאות לגביית תשלום שבפיגור**: קביעה לפיה מלווה יהיה רשאי לגבות רק הוצאות סבירות שהוצאו לשם גביית תשלום בפיגור. החוק מסמיך את שר המשפטים לקבוע גם את סוג ההוצאות שניתן לגבות, את סכומן המרבי ואת התנאים לגבייתן.
- **חובות המלווה במסגרת התקשרות בחוזה הלוואה וחובות גילוי**: חוק אשראי הוגן מרחיב גם את חובות הגילוי והפירוט במסגרת חוזה ההלוואה ביחס לדרישות הקודמות שחלו על הלוואות חוץ בנקאיות, בין היתר לעניין שיעור העלות המרבית של האשראי, שיעור ריבית הפיגורים המרבי ודרישת פירוט נרחב אודות קיומה של זכות לפירעון מוקדם ותנאיה (ובכלל זה פירוט אודות העמלות הכרוכות בפירעון המוקדם ואופן חישוב היוון יתרת ההלוואה). החוק מתייחס גם להתאמות ספציפיות בקשר למסגרות אשראי ופעילות ניכיון. גם בעניינים אלה קיימות הוראות מקבילות ברגולציה הבנקאית החלות על תאגידים בנקאיים ותאגידי עזר. חוק אשראי הוגן קובע בהקשר זה כי החוק בא להוסיף על זכויות הלווה ועל חובותיהם של המלווים המוסדיים על פי כל דין ולא לגרוע מהן.
- **מנגנוני אכיפה**: לשם יצירת מנגנוני אכיפה יעילים, התיקון לחוק קובע לראשונה סנקציות עונשיות וכן נקבעו סנקציות להפרות שונות של חוק אשראי הוגן הכוללות עיצומים כספיים על תאגידים בנקאיים, גופים מוסדיים, בעלי רישיון למתן אשראי וגופים נוספים כמפורט בתיקון. לפיכך, מלווה אשר הפר את הוראות החוק, חשוף לעונשים הקבועים בחוק אשר עשויים לנוע מעיצומים כספיים וקנסות ועד שלוש שנות מאסר.
- **תחולה וסייגים**: התיקון לחוק ייכנס לתוקף בתוך 15 חודשים מיום פרסומו (נכון למועד זה התיקון לחוק טרם פורסם ברשומות) והוא יחול רק על הלוואות שנכרתו מיום תחולתו ואילך. על אף האמור, תקרות הריבית האמורות לעיל ייכנסו לתוקף לעניין גופים מוסדיים ובעלי רישיונות על פי חוק הפיקוח על שירותים הפיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו-2016 (אך למעט תאגידים בנקאיים ותאגידי עזר) תוך 60 ימים מיום פרסומו.

כאמור לעיל, התיקון לחוק מהווה צעד נוסף בניסיון להגברת התחרותיות והסרת חסמים בשוק האשראי ולפתיחת שוק ההלוואות לגופים חוץ בנקאיים. התיקון מחייב התייחסות ושינויים קונקרטיים במסמכי אשראי, וככזה מצריך היערכות מוקדמת.

צוות מימון ובנקאות ישמח לעמוד לרשותכם בעניין זה.

לצפייה בתיקון לחוק [לחץ כאן](#).

**צוות מימון ובנקאות, המחלקה העסקית*
פישר בכר חן וול אוריון ושות'**

*** כותבות עדכון זה: עו"ד מירי קמחי, עו"ד דקלה לביא-פישר ועו"ד ינית בס**

למידע נוסף אנו עומדים לרשותכם בכל שאלה או הבהרה ונשמח לסייע ככל הנדרש.

03-6944131

mkimhi@fbclawyers.com

מירי קמחי

03-6944249

dlavy@fbclawyers.com

דקלה לביא-פישר

.....
הכלול באגרת מידע זו הוא מידע כללי בלבד, הוא אינו חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו. כל הזכויות שמורות לפישר בכר חן וול אוריון ושות'.

להירשם למייל זה או להסרה מרשימת התפוצה: news@fbclawyers.com